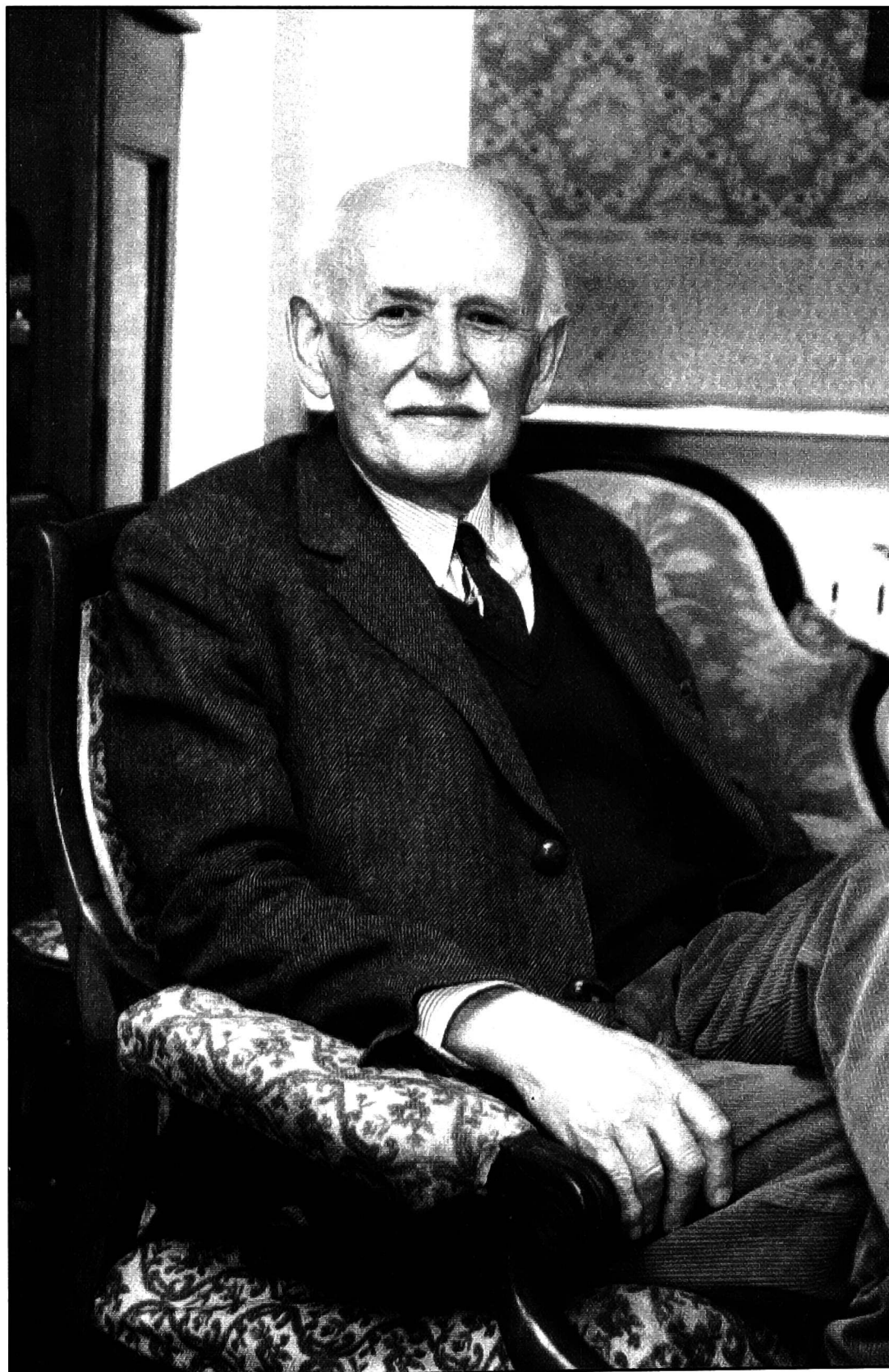

Tadeusz Wolski, członek rzeczywisty PAN

21 II 1924–11 III 2005

Tadeusz Wolski, członek-rzeczywisty PAN

W dniu 11 marca 2005 r. zmarł w Dańkowie największy hodowca zbóż w Polsce i jeden z najwybitniejszych hodowców tej grupy roślin uprawnych w skali światowej w okresie drugiej połowy XX i początków XXI wieku. Studia wyższe ukończył w roku 1948 na Wydziale Rolniczym SGGW w Warszawie. Stopień dr. nauk rolniczych uzyskał w roku 1967 w Akademii Rolniczej w Poznaniu. W roku 1976 został powołany na stanowisko docenta w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. W roku 1989 uzyskał tytuł naukowy profesora.

Profesor Tadeusz Wolski pochodził z rodziny Janaszów, znanych polskich hodowców roślin. Podczas uroczystości 50-lecia swojej pracy powiedział: „Hodowla roślin jest szczególnym zawodem, tak jak większość twórczych działań człowieka jest w pewnej mierze sztuką. Hodowla zbóż ma przy tym urok szczególny, jakim jest bezpośrednio chleba naszego powszedniego przysparzanie”. Pod urokiem tych słów pozostawał przez całe życie. Pracę zawodową rozpoczął w 1947 r. w Dańkowskiej i Poznańskiej Hodowli Roślin oraz w Przedsiębiorstwie Hodowli Roślin „DAŃKO”, pełniąc kolejno funkcję hodowcy i naczelnego hodowcy roślin.

Z najważniejszych osiągnięć naukowych Profesora wymienić należy następujące:

- opracowanie teoretycznych podstaw dla praktycznej hodowli roślin zbożowych o wyższej plenności, lepszej jakości, większej odporności na choroby;
- opracowanie teoretycznych podstaw dla praktycznej hodowli półkarłowych form pszenicy i pszenżyta;
- wprowadzenie hodowli rekombinacyjnej żyta i pszenicy, z większym niż dotychczas nasileniem krzyżowań wprowadzających za pośrednictwem pszenżyta plazmę zarodkową żyta do pszenicy i odwrotnie;
- wyhodowanie w ostatnich latach pierwszych w świecie półkarłowych odmian pszenżyta ozimego, co otwiera nowe perspektywy pod uprawę tego zboża w Polsce i świecie.

Razem z zespołem, którym kierował, zarejestrował 57 nowych odmian zbóż wdrożonych do uprawy w kraju i za granicą.

Podobnie jak laureat pokojowej nagrody Nobla w 1970 r. twórca „zielonej rewolucji” dr. Norman Borlaug, profesor Tadeusz Wolski był uważany za twórcę „polskiej zielonej rewolucji”. Wyhodował w 1976 roku pierwszą krótkosłomą (półkarłową) odmianę pszenicy ozimej (Grana). Odmiana ta była uprawiana na ponad połowie gleb pszenicznych Polski przez ponad dwadzieścia lat. Kolejnymi odmianami krótkosłomych

pszenic o lepszej wartości wypiekowej mąki i odporności na choroby i wyższej plenności były: Berga, Lanca, Panda, Luna i Alba.

Profesor Wolski wyhodował pierwszą polską odmianę pszenżyta ozimego Lasko, która stała się najszerzej uprawianą odmianą tego zboża na świecie. W latach dziewięćdziesiątych wyhodował pierwsze na świecie półkarłowe odmiany pszenżyta – Fidelio i Pinokio.

Bardzo dużo uwagi poświęcał profesor Wolski hodowli tradycyjnie polskiego zboża, jakim było i nadal pozostaje żyto. Jego pierwsza odmiana Dańkowskie Złote (1968) uprawiana była w Polsce przez ponad 20 lat. Pierwszą odmianą o poprawionej wartości wypiekowej było Amilo (1989), a następnie seria odmian tego typu jak War-ko, Modeno i in. Profesor Wolski zawsze uważał, że żyto z takimi korzystnymi cechami, jak: małe wymagania glebowe i wilgotnościowe, tolerancja na zachwaszczenie i zakwaszenie gleb, a także na choroby zbóż – powinno pozostać w Europie Środkowej i Wschodniej jedną z głównych roślin zbożowych stanowiących źródło pożywne- go i smacznego chleba.

Profesor Wolski był autorem lub współautorem stu kilkudziesięciu publikacji. Był członkiem założycielem Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN oraz członkiem wielu rad naukowych. W roku 1991 został członkiem korespondentem PAN, a w roku 2004 członkiem rzeczywistym. Był członkiem zagranicznym Królewskiej Szwedzkiej Akademii Rolnictwa i Leśnictwa oraz Akademii Rolnictwa Francji. W roku 1992 uzyskał tytuł doktora *honoris causa* SGGW, a w roku 1998 Akademii Rolniczej w Lublinie. Był członkiem honorowym wielu towarzystw naukowych, a Wydział Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN uhonorował Profesora swoim najwyższym odznaczeniem – Medalem im. Michała Oczapowskiego. Odszedł od nas człowiek, który pozostawił po sobie niezatarty ślad swojej twórczej działalności.

Cześć Jego Pamięci

Komitet Redakcyjny